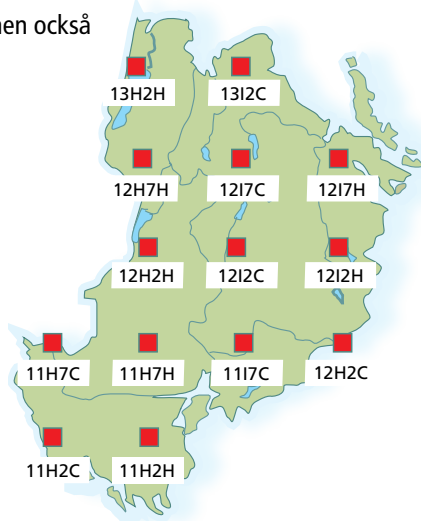

Standardrutter i Uppsala län 2010

För fjärde året i följd sedan starten 2007 fortsatte samarbetet mellan UOF och länsstyrelsen med syftet att följa upp trender hos häckande fågelarter i Uppsala län. Föreningens del i detta är att årligen försöka inventera samtliga de 14 rutter i länet som ingår i projektet "Standardrutter" som Lunds universitet driver sedan starten 1997, ett projekt som har till uppgift att följa upp vad som händer i den svenska häckfågelfaunan. Länsstyrelsens del i detta är att ge ekonomisk bidrag till dels de inventerare som deltar och dels till UOF att använda i sitt arbete med fågel- och naturskydd i länet. De resultat som erhålls vid inventeringen används av Lunds universitet, men också av länsstyrelsen i sin miljöövervakning.

Uppsala län innehåller 14 standardrutter och av dessa inventerades alla utom en (11H7C).

GÄRDSMYG. Resultaten för standardrutternas visade att den stränga vintern 2009/2010 orsakade en kraftig minskning i beståndet av gärdsmyg. FOTO: GÖRAN HAGLUND

Från och med 2008 utökades samarbetet mellan UOF och länsstyrelsen till att även inventera häckfågelarter som inte i någon påtaglig utsträckning omfattas av Standardrutterna, d.v.s. i första hand nattaktiva arter samt arter som främst är revirhävande under senvintern och den tidiga våren. Länsstyrelsen i Uppsala län skall ha en eloge för att de har insett betydelsen av att regelbundet följa upp länets häckfågelfauna, men både myndigheten och UOF kan ta åt sig äran av att ha utarbetat den nya inventeringsmetodik som är avsedd att följa upp dessa arter. Det är en inventeringsmetodik som Lunds universitet har tagit till sig och från och med 2010 används den i hela landet.

Det är för tidigt att redan efter fyra år dra några långtgående slutsatser utifrån erhållna resultat, men det kan ändå vara intressant att se lite närmare på dem och kanske försöka se några tendenser, t.ex. om den gångna vintern har haft några negativa effekter på häckfågelfaunan. Nedan kommer en del fakta från årets inventering av Standardrutterna att presenteras och vi kommer även att jämföra dem med tidigare års resultat.

Inventeringen 2010

Samarbetet mellan länsstyrelsen i Uppsala län och UOF fortsatte således som planerat även 2010. Peter Schmidt var den i föreningen som åter hade till uppgift att binda upp inventerare till alla ruttor och han lyckades, som vanligt, väl så till vida att samtliga ruttor i slutänden blev inventerade. Det är givetvis glädjande, men lite smolk i bägaren är att Peter tyvärr inte lyckades hitta inventerare till samtliga ruttor utan var tvungen att inventera tre av dem på egen hand. Även om det inte råder några tvivel om att Peter klarade detta med bravur är det lite trist att det inte finns fler som kan ta på sig att inventera en standardrutt. För att avlasta Peter uppmanar vi därför kunniga skådare att kontakta honom och meddela sitt intresse för att ta en rutt 2011.

Grundfakta om inventeringen av länets standardruttor 2010

Uppsala län rymmer 14 standardruttor (ett inom varje Topografiskt kartblad) och varje rutt består av vardera åtta punkter och delsträckor som inventeras var för sig. En av rutterna (13H2H) är till övervägande delen belägen i Dalälven och här inventerades endast de två punkter och likaledes två delsträckor som är möjliga att inventera. Av de totalt 106 punkter och lika många delsträckor som är möjliga att inventera erhöles därmed resultat från samtliga vilket är glädjande. Ett särskilt tack för sina insatser riktas till årets inventerare: Berndt Axelsson, Henrik Berg, Petter Haldén, Björn Lundgren, Ulrik Lötberg, Mikael Malmaeus, Peter Schmidt (3 ruttor), Martin Tjernberg, Per Johan Ulfendahl, Per Unger, Sven Wijk samt Jan Wärnbäck.

Resultat

Vid årets inventering registrerades totalt 109 arter vilket är fyra mindre jämfört med 2009, men ändå väl i nivå med detta och tidigare år (se Tabell 1). Antalet observerade arter på de olika rutterna varierar givetvis också mellan åren, men vissa ruttor har alltid fler än andra. Att det är så beror till en del på skillnad i kunskap och erfarenhet hos inventerarna, men framför allt på hur många biotoper som täcks in. En rutt som mest består av barrskog

Tabell 1. Antalet registrerade arter på standardrutterna i Uppsala län 2007-10.

	2007	2008	2009	2010	2007-10
11H2C	55	51	50	60	71
11I2H	81	78	73	78	94
11H7C	59	62	-	55	78
11H7H	-	35	50	46	61
11I7C	68	58	53	60	87
12H2C	55	44	47	48	72
12H2H	49	41	43	49	68
12I2C	41	40	38	41	58
12I2H	52	51	59	51	76
12H7H	60	62	51	57	78
12I7C	46	42	36	40	58
12I7H	65	67	51	58	80
13H2H	33	32	29	30	53
13I2C	-	33	55	45	61
Totalt	110	117	113	110	132

har givetvis färre arter än en som innehåller ett flertal naturtyper.

Som sig bör var därför den biotoprika rutten 11I2H den som hade i särklass flest arter även detta år; fem fler än föregående år, men ändå tre färre jämfört med det första året (se Tabell 1). Med 78 arter hade den 30 % fler än 11H2C och 11I7C som följde närmast därefter, båda med 60 arter. Med undantag för 11I2H, som alltid har legat i topp vad gäller antalet arter, har det varit stora variationer i hur flertalet av de övriga rutterna har placerat sig i förhållande till varandra. På samma sätt som det totala antalet arter som registreras på länets standardrutter varierar mellan åren skiftar givetvis även antalet på respektive rutt minst lika mycket från år till år. Att 11H2C och 11I7C denna gång kom närmast efter 11I2H berodde på att de hade klart fler arter 2010 jämfört med året innan. För 11H2C handlar det om en uppgång med hela tio arter och därmed fem fler än den tidigare toppnoteringen från 2007. För 11I7C är det likaså en ökning med sju arter, men ändå långt från, åtta arter, det hittills bästa resultatet för rutten (2007).

Efter de tre rutterna i toppen kom likaledes tre; 11H7C, 12H7H och 12I7H, som hade något färre arter, men ändå så många att de var väl före de övriga. Dessa tre har alltid legat ganska högt och två av dem hade klart fler arter jämfört med 2009 (den tredje inventerades inte föregående år). Bortsett från rutten 13H2H, som består av endast två punkter och två delsträckor, och som därför alltid deltagit i bottenstriden hamnade resterande sju rutter väl samlade inom intervallet 40-51 arter.

TROTS ATT SAMTLIGA RUTTER inventerades fullt ut 2010 var antalet registrerade arter således tre färre jämfört med föregående år då en rutt inte blev inventerad. Att det blev lägre detta år är dock inte särskilt förvånande då antalet rutter som inventeras är få och det därför till stor del beror på slumpen om mindre vanliga arter observeras eller inte. Även om flertalet vanliga arter registreras i varierande antal år efter år finns det givetvis ganska många som

bara registrerats på någon enstaka linje eller punkt. Egentligen är det anmärkningsvärt att skillnaden i antalet arter mellan åren är så liten som den har varit; som minst 110 och som mest 117.

Efter tre års inventering av standardrutterna, 2007-2009, hade totalt 129 arter registrerats på åtminstone någon delsträcka eller punkt. Det innebär således att 19 av dem inte observerades vid årets inventering (se Appendix 1). I några fall är det arter som antingen inte häckar i länet (stenfalk och gluttsnäppa) eller som bara gör det mycket fåtaligt (svart rödstjärt, flod- och trastsångare). I övrigt är det genomgående arter som är bundna till en viss biotop som inte är särskilt väl representerad på standardrutterna eller arter som är fåtaliga och/eller lever mer eller mindre dolda. Det är till stor del slumpen som avgör om de blir registrerade på någon av de 14 rutterna under ett visst år. Ser vi närmare på resultatet finner vi att det är ganska många arter som, trots att det kan vara långt mellan observationerna vid normalt skådande, ändå har noterats under årets inventering (t.ex. järpe, vaktel, sparv- och slaguggla, mindre flugsnappare och nötkråka).

Att få med en sparvuggla på en inventering som genomförs under den ljusa delen av dygnet under försommaren är givetvis mest en slump och det var först innevarande år som det hände. Utöver sparvuggla var det ytterligare två arter som efter 2010 kan läggas till listan över arter som har registrerats under de fyra år som standardrutterna inventerats. Även dessa två är svåra att få med på en standardrutt i Uppsala län då de antingen är bundna till vatten (vigg) eller lever dolda i vass (vattenrall). Med dessa tre nya har nu totalt 132 arter iakttagits, men det är ändå 47 av länets årliga häckfågelarter som ännu aldrig har observerats (se Tabell 2). Ser vi närmare på vilka arter som återstår är det egentligen inte någon som får en att häpna över att den ännu inte har noterats. Samtliga är antingen mycket fåtaliga, lever dolt, är tystlåtna eller finns i miljöer som inte berörs av länets standardrutter. Hade vi haft åtminstone en rutt som hade omfattat delar av skärgården hade

sannolikt ett tiotal av arterna i Tabell 2 inte varit med här.

Tabell 2. Arter tillhörande kategorin regelbundna (=årliga) häckfåglar i Uppland som inte har registrerats på standardrutterna i Uppsala län 2007-2010.

Smådopping, gråhakedopping, svarthakedopping, vitkindad gås, gravand, bläsand, snatterand, stjärtand, ärta, skedand, brunand, ejder, svärta, småskrake, ängshök, kungsörn, småfläckig sumphöna, rörhöna, strandskata, mindre och större strandpipare, rödbena, roskarl, kustlabb, silltrut, havstrut, silvertärna, svarttärna, sillgrissla, tordmule, tobisgrissla, turkduva, berguv, pärluggla, nattskärna, kungsfiskare, gråspett, tretåig hackspett, backsvala, skärpiplärka, forsärla, höksångare, strömstare, skägges, råka, rosenfink och ortolansparv.

Mindre vanliga arter som observerades 2010

Även om ingen direkt ovanlig art observerades detta år kan det kanske ändå vara av intresse att berätta lite om de iakttagelser som gjordes av arter som får anses som åtminstone fåtaliga. Vaktel är inte en art som vi alltid förväntas höra när vi är ute för att lyssna efter den, men för fjärde året i följd registrerades åter en spelande på standardrutterna i länet. Inte oväntat var det Jan Wärnbäck, vars rutt tangerar Lövstaslättan, som åter stod för bedriften. Kornknarr har tidigare bara hörts vid ett tillfällen (2008), men nu var det åter dags. Det var en spelande som hördes tillfälligt, av Henrik Berg, från en punkt vid Ådalen, Altuna.

Samtliga grönbenor, på tre delsträckor och två punkter, noterades i Flororna som, även detta år, inventerades av Peter Schmidt. Det är glädjande att arten håller sig kvar här och vi får till stor del tacka standardrutterna för att vi får årlig information om hur det förhåller sig. Nattaktiva arter är svåra att få med på standardrutterna, särskilt ugglor, men både sparv- och slaguggla noterades på en linje

vardera. Den förra sågs av Per Unger (rutten 12I2H) och den senare av Ulrik Lötberg (12H7H).

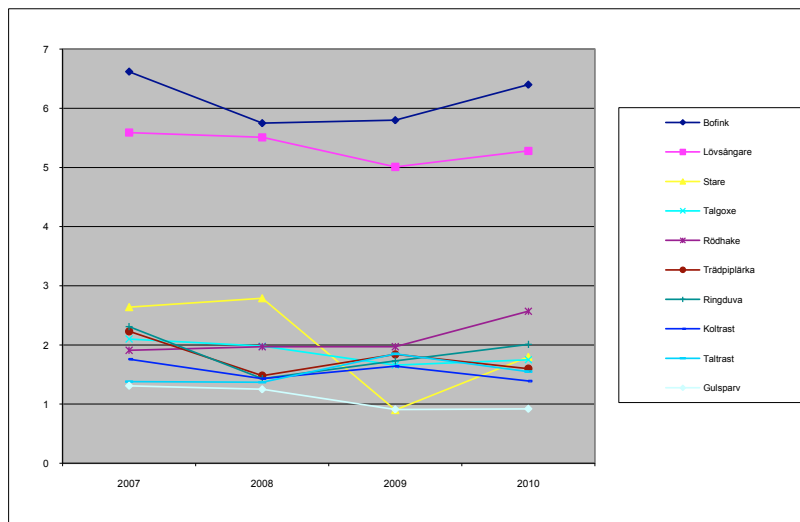
Gulärta registrerades på tre delsträckor, samtliga av Martin Tjernberg på rutten 11H2H. Arten observeras normalt endast på denna rutt, men har här ett säkert tillhåll och har hittills iakttagits alla år som rutten inventerats. En annan art som också häckar fåtaligt i länet, men som kan påträffas över stora delar av länet om bara biotopen är den rätta är den mindre flugsnappare. Den är dock kräsen och nöjer sig inte med vilken produktionsskog som helst. Även detta år hördes en sjungande hane på standardrutterna och denna gång var det Peter Schmidt som hade turen, och öronen, med sig på rutten i Flororna.

Tätheter

Under årets inventering registrerades totalt 110 arter, men det är givetvis stora skillnader i hur frekventa de olika arterna är (se Appendix 1). I Figur 1 redovisas antalet individer/linje för åren 2007-2010 för de tiotalrikaste arterna 2010 och den åskådliggör hur dominerande bofink och lövsångare är i länets häckfågelfauna (cirka 5-7 individer/linje). Dessa två har alltid legat som klar etta och tvåa med bofink som den som innehaft förstaplatsen alla fyra åren. Det har inte heller varit särskilt stora skillnader i tätheter mellan åren vilket gör att index för båda legat på en jämn nivå kring 100 (=värdet för det första året, d.v.s. 2007).

Efter dessa placeras de åtta övriga sig väl samlade ungefär i intervallet en till två individer/linje, d.v.s. ungefär en fjärdedel av nivån för bofink och lövsångare. Givetvis varierar värdet för respektive art en del mellan åren, men för flertalet är skillnaden ändå förvånansvärt liten. Den art som står för de största variationerna är staren vilket dock inte är så förvånande. Staren registreras normalt inte på så många punkter, men när så sker är det ofta i flock. Värdet för arten varierar till stor del beroende på om ungstarna blivit flygga eller inte när standardrutterna inventeras. En sen vår innebär att färre kullar hunnit komma

Figur 1. Antalet individer/linje för åren 2007-2010 för de tio talrikaste arterna 2010

vingarna när inventeringen sker vilket således tenderar att dra ned på resultatet. Få rutter gör givetvis också att slumpen då spelar in mer än för andra arter.

Att antalet individer/linje, likaså index, för de vanligaste arterna inte varierar särskilt mycket beror i huvudsak på det faktum att de är så vanliga och därmed inte i samma utsträckning som mindre vanliga arter påverkas av slumpen (= hur många rutter som totalt sett inventeras). Av det följer att arter som är fåtaliga varierar mer mellan åren. Detta är uppenbart om man studerar index för de olika åren för alla arter (se Appendix 1).

Trender hos länets häckfåglar

Att redan efter fyra år försöka sig på att redovisa trender hos länets häckfåglar är vågat ens för de allra vanligaste arterna, men det kan ändå vara av intresse att försöka se vad som kanske har hänt för en del arter under dessa år. Det ligger då nära till hands att efter den stränga vintern 2009/2010 titta närmare på arter som övervintrar eller är kortdistansflyttare och se om några minskningar i bestånden kan anas i resultaten för standardrutterna. Det är många som under sitt normala skådande i länet tycker sig ha sett att det har varit glest mellan reviren i länet denna sommar för vissa

av dessa arter. Nedan redovisas därför fakta för ett antal arter för att se om resultaten från standardrutterna eventuellt styrker andra mer subjektiva intryck (se även Appendix 1).

Gärdsmyg, kungsfågel och trädkrypare

Tre arter som vi vet drabbas hårt av stränga vintrar är gärdsmyg, kungsfågel och trädkrypare. Trädkryparen är den som i störst utsträckning övervintrar på våra breddgrader, men även kungsfågel gör det i relativt stor utsträckning och på senare år även gärdsmyg i ökad omfattning. Skådandet under vintern 2009/2010 gav vid handen att i stort sett alla de gärdsmygar som fanns kvar när vintern slog till på allvar i mitten av december var borta när våren närmade sig. Under våren var det sedan många som tyckte sig märka att det var glest mellan återvändande gärdsmygar, men också långt mellan sjungande kungsfåglar och trädkrypare.

Ser vi på resultaten av standardrutterna finner vi ett starkt stöd för dessa intryck. Jämför vi index för 2009 och 2010 för dessa tre arter ser vi att alla tre har drabbats av en mycket kraftig nedgång; för gärdsmyg ett fall från 139 till 45, för kungsfågel från 66 till 34 och för trädkrypare 149 till 53. För gärdsmyg och trädkrypare handlar det således om

mycket stora förluster under vintern medan kungsfågeln tycks ha klarat sig lite bättre. Att kungsfågeln trots allt har klarat sig relativt bra, en halvering av beståndet, kan bero på att många som hade lyckats med övervintringen längre söderut återkom i hyfsad omfattning. Det är inte troligt att särskilt många av de som försökte klara vintern i våra trakter måktade med detta.

Att trädkryparen drabbades hårt beror troligen på att den endast undantagsvis drar söderut inför vintern och att alla de som var kvar inför den gångna vintern i mycket stor utsträckning inte klarade all snö och kyla. För gårdsmygens del handlar det om en lika stor nedgång som för trädkryparen och detta trots att arten till stor del är flyttfågel. Att den trots detta tycks ha drabbats så hårt beror troligen mest på att den inte flyttar särskilt långt. Eftersom vintern var kall och snörik långt ned i Europa var det sannolikt många av de gårdsmygor som försökte övervintra i länderna strax söder om oss som inte klarade detta.

Rödhake och järnsparv

Rödhaken är en art som också kan ha problem att klara en hård vinter, men merparten av dem drar söderut för att övervintra i sydvästra Europa och några t.o.m. i nordvästra Afrika. Att detta är en strategi som var gångbar vintern 2009/2010 indikeras av resultaten från standardrutterna i länet. Istället för att ha minskat tycks beståndet istället ha ökat ganska rejält; från index 103 till 134. Detta trots att de rödhakar som försökte klara vintern i länet kanske mangrant slogs ut. Likaså har järnsparven, en art som delvis övervintrar i Sverige och i övrigt nöjer sig med att flytta till länder strax sydväst om oss, klarat sig bra och kanske också ökat något (122 respektive 129).

Trastar och stare

Höstar med god tillgång på i första hand rönnbär stannar mängder av trastar kvar i Uppland långt in på vintern och det händer att många klarar övervintringen om födan räcker. Inför vintern 2009/2010 fanns det stora mängder

rönnbär kvar i december och likaså mängder av trastar. Utöver alla kol- och björktrastar var det också rekordmånga rödvinge- och dubbeltrastar som hade stannat kvar för att frossa på alla bär. Därtill fanns det även starar i en omfattning som aldrig tidigare skådats i modern tid. När vintern slog till på allvar fanns det fortfarande mängder av dessa arter kvar och i takt med att bären började ta slut, sökte de sig i stor utsträckning in i samhällena där det ännu fanns bär. Under januari tömdes även samhällena på bär vilket gjorde att trastar och starar fick det svårt att finna föda. Kanske drog många, trots årstiden, söderut, men många stannade och gick döden till mötes. Särskilt hårt tycks rödvingetrasten ha drabbats, den minsta av våra trastar, och många hittades döda.

Hur många trastar och starar som dog till följd av den gångna vintern är okänt och vi vet inte heller i vilken utsträckning decimeringen drabbade bestånden i stort. För övrigt vet vi inte ursprunget för alla de trastar och starar som hade stannat kvar och hur många av dem som eventuellt tillhörde de uppländska populationerna. Mycket talar för att det till stor del var fåglar av främmande ursprung, kanske i huvudsak från norr och nordost. Kanske var det bara ett fåtal av våra egna trastar och starar som hade stannat och inte klarade vintern.

Kan möjligen resultaten av standardrutterna ge oss besked? Index för åren 2009 och 2010 visar att i första hand rödvingetrasten troligen har drabbats med närmast en halvering av antalet registrerade individer i länet (från index 90 till 54) och likaså tycks koltrasten ha minskat, om än i mindre omfattning (94→79). Å andra sidan har både björk- och dubbeltrast istället haft rejält ökande index (från 58 respektive 60→95 respektive 85) och det gäller även för staren där indexvärdet fördubblats (34→68). Även taltrasten har minskat en del, men den övervintrar endast undantagsvis i landet och har troligen inte drabbats nämnvärt av vintern.

Sammanfattningsvis är indexutvecklingen för dessa arter högst varierad, men det handlar inte i något fall, möjligen med undantag

för rödvingetrasten, om några riktigt stora decimeringar. Mycket talar således för att det i huvudsak var trastar och starar av andra bestånd än våra egna som hade stannat kvar in på vintern. Det skulle vara intressant veta hur stor del av berörda populationer som fanns kvar i våra trakter. Även om vi tyckte att det vara stora mängder trastar kanske det egentligen bara var en liten, kanske närmast försumbar, andel av helheten. En annan minst lika intressant fråga är i vilken omfattning det eventuellt förekommer bortflyttning av fåglar mot söder mitt i vintern när snö och kyla följer på en mild inledning.

Mesar

Alla våra mesar är i mycket hög grad stannfåglar och frågan är hur dessa klarade sig. Stjärtmes och entita är förhållandevis ovanliga och därtill bundna till så specifika biotoper att de sällan registreras på rutterna. För stjärtmesens del går det inte att säga något över huvud taget om utvecklingen (se Appendix) medan index för entitan mer än halverades mellan 2009 och 2010. Antalet registrerade entitor var dock så få att slumpen mycket väl kan ha haft en avgörande betydelse.

De två verkliga barrskogsspecialisterna, talltita och tofsmes, registreras både i större utsträckning och tycks också ha klarat vintern väl. För tofsmesen handlar det om en marginell förändring (39→40) medan talltitan har ökat sitt index rejält (76→120). Båda är väl anpassade till vårt klimat och klarar uppenbarligen även hårda vintrar. Likaså svartmesen är i huvudsak bunden till barrskog, men den har av resultaten att döma inte klarat vintern lika väl (92→76).

Våra vanligaste mesar, blåmes och talgoxe, finns i alla typer av skogar och kan också dra nytta av ett större format och kan kanske därför klara vintern bättre än de övriga. Att de därtill i stor utsträckning söker sig till den föda som många människor erbjuder dem underlättar givetvis ytterligare. Av dessa två tycks talgoxen ha klarat sig bra med t.o.m. ett något högre index 2010 (79→84) medan blåmesen tycks ha minskat ganska ordentligt (101→77). Mesarna har en fördelen i att

de gärna hamstrar överskott på föda under goda tider som de sedan kan ta för sig av när det behövs. Hamstrar gör för övrigt även nötväcкан; en art som också gärna besöker våra fågelbord. Den är betydligt större än trädkryparen och har i motsats till den klarat vintern bättre, men ändå drabbats av en rejäl nedgång (109→77).

Hackspettar

Ingen av våra hackspettarter är så vanlig att den registreras med särskilt många individer, men det förefaller som om de tre som vi möjligen kan försöka dra några slutsatser om, d.v.s. större hackspett, gröngöling och spillkråka, alla har klarat vintern väl. Samtliga hade högre index 2010 jämfört med 2009. Även dessa är väl anpassade till vårt klimat och finns det bara föda så klarar de vintern väl.

Ytterligare några arter som åtminstone delvis övervintrar i Uppland

Grönfink och gulspurv övervintrar mer eller mindre talrikt i länet och är också arter som gärna utnyttjar den föda som människan erbjuder vid denna tid på året, inte bara i våra trädgårdar utan i form av oskördade spannmålsfält. Utvecklingen för dessa två tycks dock ha varit rejält olika. Medan den senare klarat vintern bra (från index 69→70) har grönfinken av allt att döma minskat mycket kraftigt, med mer än hälften (68→31). Orsaken till att grönfinkarna har reducerats så starkt är dock troligen inte i första hand den hårda vintern utan i huvudsak den infektionssjukdom som härjat bland dem under senare år.

Att index för sävsparv har minskat så kraftigt (140→77) kan vara en följd av slumpen, d.v.s. för få registrerade individer, men kan också vara en följd av en reell nedgång. Eftersom andra inventeringar har visat att arten har minskat under en följd av år är nedgången mellan 2009 och 2010 kanske mest en följd av andra orsaker än den hårda vintern.

Steglits, grönsiska och mindre korsnäbb är alla arter som har rejält högre index 2010 jämfört med året innan. För steglitsens (51→179) del kan det delvis vara en följd av få registrerade individer men det råder inga

tvivel om att arten verkligen har ökat under senare år. Stora flockar, tresiffriga antal, ses nu åter i det uppländska jordbrukslandskapet utanför häckningstid. Att grönsiskan har ökat ytterligare sedan 2009 (från 165→187) och att den mindre korsnäbben mer än tredubblat sitt index (45→152) beror till stor del på god frösättning hos granen och därmed också goda förutsättningar att klara en övervintring.

Hur var 2010 jämfört med tidigare år?

Även om antalet arter som observerades på standardrutterna 2010 var det tangerat lägsta hittills registrerades, totalt sett, klart fler individer jämfört med föregående år (index 81→86). Det innebär att det första året, 2007, fortfarande är det sammantaget fågelrikaste, men också att det tycks ha funnits fler fåglar 2010 än 2009, detta trots den mellanliggande vinterns kyla och snörikedom. Vi skall dock vara medvetna om att det finns andra faktorer som kan ha medverkat till det till synes positiva resultatet. En sådan faktor som sannolikt spelat in är vädret under inventeringsperioden, normalt början av juni, under de två åren. Föregående år var vädret ovanligt kallt och nederbördsrikt under den aktuella perioden medan förhållandena ur inventeringssynpunkt istället var fördelaktiga

2010. Detta torde åtminstone delvis bidragit till det positiva resultatet 2010.

Inför 2011

Länsstyrelsen i Uppsala län och UOF kommer att fortsätta samarbetet med att följa upp häckfågelfaunan även under 2011. Det innebär bl.a. att länsstyrelsen kommer att lämna ekonomiskt bidrag till standardrutterna och att föreningen ser till att förhoppningsvis samtliga rutter blir inventerade. Samarbetet kommer likaså att även fortsättningsvis omfatta de rutter som ger fakta om de arter som är aktiva dels tidigt på året (t.ex. ugglor) och dels under den mörka delen av dygnet (t.ex. nattsångare). Avslutningsvis åter en uppmaning till er, som vill göra en insats för uppföljningen av fågelfaunan i länet genom att t.ex. inventera en standardrutt, att kontakta Peter Schmidt. Även om vi kanske redan har inventerare till samtliga rutter behöver vi alltid ha inventerare i reserv om några, av olika anledningar, plötsligt inte kan klara av sina rutter. Vi behöver även inventerare inför kommande år och till andra inventeringar.

Bill Douhan,
Åsby 320, 741 94 Knivsta
bill.douhan@lm.se

Appendix 1. Valda fakta om arter som registrerades på standardrutterna i Uppsala län 2007-2009 (**Artnamn med fet text** = art som registrerades 2009; **artnamn med fet och röd text** = art som registrerades 2009 men inte tidigare samt artnamn med normal text = art som registrerades 2007 och/eller 2008; **index 100 med röd stil** innebär att arten inte tidigare är registrerad på linje).

A = Totala antalet individer på inventerade punkter 2010 (106 punkter)

B = Totala antalet individer på inventerade linjer 2010 (106 linjer)

C = Antalet individer/inventerad linje 2007 (90 linjer)

D = Antalet individer/inventerad linje 2008 (106 linjer)

E = Antalet individer/inventerad linje 2009 (98 linjer)

F = Antalet individer/inventerad linje 2010 (106 linjer)

G = Index för 2008

H = Index för 2009

I = Index för 2010

Art	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Knölsvan	0	0	-	-	0,03	-	-	100	0
Sångsvan	10	17	0,07	0,06	0,02	0,16	85	31	241
Grågås	33	64	0,11	0,16	0,17	0,60	144	156	543
Kanadagås	9	11	0,08	0,02	0,11	0,10	24	144	133
Kricka	0	0	-	0,02	-	-	100	0	0
Gräsand	2	13	0,28	0,12	0,03	0,12	44	11	44
Vigg	3	3	-	-	-	0,03	-	-	100
Knipa	7	21	0,14	0,14	0,04	0,20	98	28	137
Storskrake	0	0	-	-	0,01	-	-	100	0
Järpe	0	1	0,03	0,01	0,02	0,01	28	61	28
Orre	10	17	0,22	0,08	0,20	0,16	34	92	72
Tjäder	0	0	0,02	0,01	0,05	-	42	230	0
Fasan	4	6	0,09	0,04	0,08	0,06	42	92	64
Vaktel	0	1	0,01	0,01	0,01	0,01	85	92	85
Storlom	0	0	-	-	0,01	-	-	100	0
Skäggdopping	7	9	0,11	0,07	0,13	0,08	59	119	76
Storskarv	1	2	0,01	0,03	0,03	0,02	255	276	170
Rördrom	0	0	-	0,01	-	-	100	0	0
Gråhäger	4	1	0,03	0,06	0,07	0,01	170	214	28
Bivråk	0	4	0,03	0,04	0,01	0,04	113	31	113
Havsörn	0	3	-	0,01	0,04	0,03	100	433	300
Brun kärrhök	1	3	0,07	0,06	0,05	0,03	85	77	42
Duvhök	0	0	0,01	0,01	0,01	-	85	92	0
Sparvhök	1	1	0,02	-	-	0,01	0	0	42
Ormvråk	3	11	0,14	0,13	0,04	0,10	91	28	72
Fiskgjuse	0	0	0,04	0,02	-	-	42	0	0
Tornfalk	1	1	0,01	-	-	0,01	0	92	85
Stenfalk	0	0	-	0,01	-	-	100	0	0
Lärfalk	0	0	0,03	0,01	-	-	28	0	0
Vattenrall	0	1	-	-	-	0,01	-	-	100
Rapphöna	0	0	0,01	-	-	-	0	0	0
Kornknarr	1	0	-	0,01	-	-	100	0	0
Sothöna	2	3	0,07	0,05	0,01	0,03	71	15	42
Trana	12	23	0,43	0,17	0,24	0,22	39	57	50
Ljungpipare	0	0	-	-	0,01	-	-	100	0
Tofsvipa	20	52	0,64	0,29	0,44	0,49	45	68	76
Enkelbeckasin	18	40	0,58	0,31	0,40	0,38	54	69	65
Morkulla	0	1	0,04	0,05	0,01	0,01	106	23	21
Storspov	1	3	0,08	0,02	0,02	0,03	24	26	36
Skogssnäppa	8	29	0,39	0,21	0,17	0,27	53	45	70
Gluttsnäppa	0	0	0,01	-	-	-	0	0	0
Grönbena	5	7	0,04	0,04	0,06	0,07	85	138	149
Drillsnäppa	0	0	0,02	-	0,02	-	0	92	0
Dvärgmåås	0	0	-	-	-	-	-	-	-
Skrattmåås	14	36	0,32	0,06	1,68	0,34	18	523	105
Fiskmåås	23	33	0,42	0,03	0,25	0,31	7	60	74
Gråtrut	16	23	0,31	0,22	1,28	0,22	70	410	70

Art	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Skräntärna	0	0	-	-	0,01	-	-	100	0
Fisktärna	1	3	0,02	0,06	0,01	0,03	255	46	127
Skogsduva	6	16	0,22	0,06	0,08	0,15	20	37	68
Ringduva	82	213	2,31	1,43	1,73	2,01	62	75	87
Tamduva	4	5	0,06	0,02	0,04	0,05	34	73	85
Gök	20	36	0,32	0,18	0,34	0,34	56	105	105
Spurvuggla	0	1	-	-	-	0,01	-	-	100
Kattuggla	0	0	-	-	0,01	-	-	100	0
Slaguggla	0	1	-	0,01	0,01	0,01	100	108	100
Hornuggla	0	0	-	0,01	-	-	100	0	0
Tornseglare	48	96	1,10	0,58	0,50	0,91	52	45	82
Göktyta	0	4	0,09	0,03	-	0,04	32	0	42
Spillkråka	2	7	0,07	0,09	0,06	0,07	142	92	99
Gröngöling	3	15	0,13	0,16	0,05	0,14	120	38	106
Större hackspett	16	45	0,52	0,57	0,36	0,42	108	68	81
Mindre hackspett	0	0	0,02	-	0,02	-	0	92	0
Trädlärka	0	2	0,01	0,07	0,02	0,02	594	184	170
Sånglärka	45	105	1,52	0,93	0,76	0,99	61	50	65
Ladusvala	10	35	0,66	0,26	0,22	0,33	40	34	50
Hussvala	3	22	0,19	0,25	0,31	0,21	130	162	110
Trädpiplärka	38	170	2,23	1,48	1,84	1,60	66	79	72
Ängspiplärka	0	3	0,03	0,02	0,03	0,03	57	92	85
Gulärla	1	6	0,09	0,09	0,04	0,06	106	46	64
Sädesärla	9	31	0,58	0,44	0,27	0,29	77	46	51
Strömstare	1	0	-	-	-	-	-	-	-
Gärdsmyg	8	28	0,59	0,69	0,82	0,26	117	139	45
Järnsparv	10	41	0,30	0,29	0,37	0,39	97	122	129
Rödhake	49	272	1,91	1,97	1,97	2,57	103	103	134
Näktergal	2	5	0,08	0,06	0,09	0,05	73	118	61
Svart rödstjärt	0	0	-	0,02	-	-	100	0	0
Rödstjärt	0	1	0,11	0,08	0,01	0,01	68	9	8
Buskskvätta	8	28	0,32	0,25	0,26	0,26	76	79	82
Stenskvätta	0	2	0,04	0,08	0,04	0,02	170	92	42
Koltrast	52	147	1,76	1,43	1,64	1,39	82	94	79
Björktrast	7	46	0,46	0,40	0,27	0,43	87	58	95
Taltrast	48	164	1,38	1,37	1,85	1,55	99	134	112
Rödvingetrast	9	34	0,59	0,80	0,53	0,32	136	90	54
Dubbeltrast	6	20	0,22	0,42	0,13	0,19	187	60	85
Gräshoppsångare	2	4	0,01	0,02	0,01	0,04	170	92	340
Flodsångare	0	0	-	0,01	-	-	100	0	0
Sävsångare	2	10	0,13	0,04	0,10	0,09	28	77	71
Kärrsångare	0	0	-	0,03	-	-	100	0	0
Rörsångare	0	12	0,11	0,08	0,16	0,11	68	147	102
Trastsångare	0	0	0,01	0,01	-	-	85	0	0
Härmsångare	2	6	0,02	0,05	0,02	0,06	212	92	255
Ärtsångare	5	17	0,22	0,18	0,22	0,16	81	101	72
Törnsångare	9	21	0,40	0,40	0,24	0,20	99	61	50

Art	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Trädgårdssångare	34	109	1,07	0,83	0,69	1,03	78	65	96
Svarthätta	46	165	1,18	1,09	1,09	1,56	93	93	132
Grönsångare	3	7	0,36	0,19	0,13	0,07	53	37	19
Gransångare	3	10	0,11	0,08	0,06	0,09	76	55	85
Lövsångare	136	560	5,59	5,51	5,01	5,28	99	90	95
Kungsfågel	5	41	1,13	0,69	0,74	0,39	61	66	34
Grå flugsnappare	2	33	0,42	0,20	0,31	0,31	47	73	74
Mindre flugsnappare	1	1	-	0,02	0,01	0,01	100	54	50
Svartvit flugsnappare	12	55	0,63	0,33	0,31	0,52	52	48	82
Stjärtmes	0	1	0,27	0,07	-	0,01	25	0	4
Entita	5	3	0,08	0,11	0,06	0,03	133	79	36
Talltita	9	24	0,19	0,11	0,14	0,23	60	76	120
Tofsmes	3	18	0,42	0,15	0,15	0,17	36	39	40
Svartmes	2	17	0,21	0,22	0,19	0,16	103	92	76
Blåmes	8	46	0,57	0,32	0,57	0,43	57	101	77
Talgoxe	39	186	2,10	1,98	1,66	1,75	94	79	84
Nötväcka	1	19	0,23	0,11	0,26	0,18	44	109	77
Trädkrypare	3	10	0,18	0,11	0,27	0,09	64	149	53
Törnskata	3	9	0,20	0,07	0,20	0,08	33	102	42
Nötskrika	5	23	0,16	0,08	0,13	0,22	55	85	139
Skata	5	27	0,23	0,29	0,20	0,25	125	87	109
Nötkråka	0	1	-	0,01	0,02	0,01	100	216	100
Kaja	60	94	1,30	0,63	0,59	0,87	49	46	68
Kråka	24	63	0,53	0,31	0,49	0,59	58	92	111
Korp	18	38	0,16	0,09	0,32	0,36	61	203	230
Stare	82	191	2,64	2,79	0,90	1,80	106	34	68
Gråsparv	3	28	0,20	0,09	0,15	0,26	47	77	132
Pilfink	0	11	0,74	0,22	0,11	0,10	29	15	14
Bofink	178	678	6,62	5,76	5,80	6,40	87	88	97
Grönfink	3	26	0,80	0,54	0,54	0,25	67	68	31
Steglits	4	19	0,10	0,07	0,05	0,18	66	51	179
Grönsiska	28	128	0,64	0,34	1,06	1,21	53	165	187
Hämpling	1	4	0,11	0,06	0,03	0,04	51	28	34
Mindre korsnäbb	10	190	1,18	0,64	0,53	1,79	54	45	152
Större korsnäbb	2	8	0,13	0,25	0,07	0,08	191	54	57
Obest. korsnäbb	1	14	0,16	0,33	-	0,13	212	0	85
Domherre	0	3	0,07	0,04	0,03	0,03	57	46	42
Stenknäck	1	1	0,02	0,01	0,04	0,01	42	184	42
Gulspurv	23	97	1,31	1,25	0,91	0,92	95	69	70
Sävspurv	2	19	0,23	0,20	0,33	0,18	85	140	77
Totalt	1489	5091	56,1	44,1	45,3	48,0	79	81	86